

Samenvatting quickscan natuurtoets

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T [038] 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Onderwerp

Poeleweg 17 IJhorst

Project

Rood voor Rood Poeleweg 17

Auteur

Gelder, A. (Adriaan) de

Opdrachtgever

Zwijnenberg Makelaars

Status

concept

Veldonderzoek

Gelder, A. (Adriaan) de

Datum

29 oktober 2015

Projectcode

15351

Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Zwijnenberg Makelaars heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd om de effecten van de sloop en nieuwbouw op locatie Poeleweg 17 in IJhorst te beoordelen. In het kader van Rood voor Rood worden de aanwezige schuren gesloopt en de bestaande boerderij gerenoveerd. Hierbij krijgt de bestaande boerderij een functie als zorgcentrum en worden op de locatie van de huidige schuren twee woningen gebouwd. Daarnaast wordt de aanwezige poel gedempt. Een overzicht van het plangebied is opgenomen in bijlage 1.

Het onderzoek is voor een belangrijk deel gebaseerd op een veldbezoek op 14 oktober 2015. Tijdens het veldonderzoek is het plangebied en directe omgeving grondig geïnspecteerd op aanwezige beschermde en bedreigde flora en fauna. De consequenties van de voorgenomen plannen op de aanwezige natuurwaarden zijn getoetst aan de Flora- en faunawet. Verder is er gekeken naar de relatie van het plangebied met de vigerende gebiedsgerichte natuurbescherming. Voor een samenvatting van de relevante wetteksten verwijzen we naar bijlage 2.

Beschermde gebieden

- Er vinden geen werkzaamheden plaats in of met negatieve effecten op Natura 2000-gebieden, beschermde Natuurmonumenten of natuur buiten het Nationaal Natuurnetwerk (NNN; voorheen EHS). Het nemen van vervolgstappen is dan ook niet nodig vanuit het oogpunt van gebiedsbescherming;
- Het plangebied grenst aan het NNN (zone ondernemen met water en natuur). De voorgenomen renovatie en nieuwbouw plannen leiden mogelijk tot een lichte toename in lichtverstorend naar het NNN. Ook is enige verstoring te verwachten door aanwezigheid van mensen op plaatsen waar de NNN toegankelijk is. Het NNN kent geen externe werking, waardoor verdere toetsing aan het provinciaal NNN-beleid niet aan de orde is.

Beschermde soorten

- In het plangebied zijn geen beschermde en bedreigde plantensoorten aangetroffen en deze worden op basis van het veldonderzoek en terreinkenmerken ook niet verwacht. Op het terrein zijn naast enkele solitaire bomen en niet-inheemse erfbeplanting met name ruderaal- en graslandsoorten als Engels raaigras, Ridderzuring, Gestreepte witbol en Straatgras aangetroffen;
- In de te renoveren boerderij zijn potentiële vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in de vorm van ruimtes tussen raamkozijnen en muur, achter boeiboorden en gevelbetimmering en rond de schoorsteen (o.a. onder loodbeslag). Belangrijke vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen worden niet verwacht;
- Van de zwaar beschermde Das (Ff-wet tabel 3) zijn uit de directe omgeving een kraamburcht en enkele bijburchten bekend. Het plangebied ligt binnen de actieradius van Das. In en rond het plangebied zijn geen sporen en/of wissels aangetroffen. Wel is de verwachting dat Das incidenteel gebruikt maakt van het plangebied. Het plangebied heeft echter een marginale functie als foerageergebied voor de Das door het type begroeiing en het relatief kleine oppervlak. Negatieve effecten op het leefgebied van de Das zijn dan ook niet te verwachten;
- Overige zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren (als Steenmarter, Ff-wet tabel 2) zijn niet aangetroffen en worden op basis van bekende verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt biotoop ook niet verwacht. Wel zijn verspreid in het plangebied vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende, laag beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zoals Mol, Egel, Veldmuis, Rosse woelmuis, Bosmuis en Huisspitsmuis te verwachten;
- In de grote oost-west georiënteerde schuur zijn meer dan 100 braakballen (waaronder verse) van de Kerkuil aangetroffen. De schuur wordt vermoedelijk alleen gebruikt als roestlocatie, daar aanwijzingen voor het in gebruik zijn als nestlocatie ontbreken. In het plangebied zijn verder jaarrond beschermde nestlocaties te verwachten van Huismus. Met name rond de dakvoetconstructie in de te renoveren boerderij en in mindere mate in de te slopen schuren. Overige broedvogels met jaarrond beschermde nestlocaties zoals Gierzwaluw en roofvogels zijn niet aangetroffen en/of te verwachten binnen de invloedssfeer van de activiteiten. In het plangebied zijn algemene broedvogels van erf, bos en struweel te verwachten zoals Boerenzwaluw, Zwarte- en Gekraagde roodstaart, Merel, Roodborst, Winterkoning, Heggenmus, Houtduif en Vink;
- In de poel is voortplanting van laag beschermde, algemene amfibieën zoals Kleine watersalamander, Gewone pad en Bruine kikker te verwachten. Overwintering van genoemde soorten wordt binnen het plangebied verwacht in de

poel en in de strooisellaag onder begroeiingen. Voortplanting en overwintering van zwaarder beschermde amfibieën wordt vanwege het ontbreken van geschikt biotoop niet verwacht;

- Verblijfplaatsen of voortplantingslocaties van reptielen en beschermde libellen, dagvlinders en andere ongewervelden zijn niet aangetroffen en worden op basis van biotoopkenmerken en bekende verspreidingsgegevens ook niet in het plangebied verwacht.

Effectbeoordeling en mitigerende maatregelen

- Een vervolgetraject in het kader van de Natuurbeschermingswet en ten aanzien van NNN-beleid is niet noodzakelijk;
- Door het slopen van de schuren verdwijnt een roestlocatie van Kerkuil. Een roestplaats van Kerkuil is niet jaarrond beschermd. Voor het verwijderen van de roestplaats is daarom geen ontheffing Flora- en faunawet nodig en is het nemen van mitigerende maatregelen niet noodzakelijk;
- Bij de renovatie van de boerderij zijn negatieve effecten op potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen te verwachten. Het is noodzakelijk om nader onderzoek uit te voeren volgens het huidige Vleermuisprotocol naar de functie van de boerderij als mogelijke verblijfplaats voor vleermuizen. Het betreft vier bezoeken die verspreid over de periode mei- september dienen te worden uitgevoerd. Aan de hand van de resultaten van het onderzoek zal beoordeeld worden welke maatregelen moeten worden genomen om negatieve effecten op aanwezige vleermuizen te voorkomen;
- Als gevolg van de renovatie van de boerderij gaan mogelijk broedplaatsen van Huismus verloren. Het is noodzakelijk om nader onderzoek uit te voeren volgens de huidige soortenstandaard van Huismus naar de functie van de boerderij als mogelijke broedplaats voor Huismus. Het betreft minimaal twee bezoeken in de periode van 1 april tot en met 15 mei. Aan de hand van de resultaten van het onderzoek zal beoordeeld worden welke maatregelen moeten worden genomen;
- Bij de beoogde plannen verdwijnen mogelijk exemplaren en verblijfplaatsen van enkele algemene en laag beschermde kleine zoogdieren en amfibieën. Voor deze tabel 1-soorten geldt in geval van ruimtelijke ontwikkelingen automatisch vrijstelling van de ontheffingsplicht;
- Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval te starten in de periode voor begin maart en na eind juli of de invloedsfeer van de plannen kort voorafgaand aan het werk te controleren op broedende vogels en in gebruik zijnde nesten. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd (Houtduif kan bijvoorbeeld nog tot half november broedend aanwezig zijn), maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.

© Ecogroen bv (2015)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder bronvermelding.

Ecogroen is lid van het Netwerk Groene Bureaus (www.netwerkgroenebureaus.nl), de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en conformeert zich tevens aan de door het netwerk opgestelde gedragscode. Ecogroen heeft tevens van het voormalige Ministerie van EL&I een volledige ontheffing in gevolge artikel 75A van de Flora- en faunawet, voor de inventarisatie van beschermde planten en dieren in Nederland en het bezit en gebruik van diverse vangmiddelen (registratienummer FF/75A/2011/007). In overleg bestaat de mogelijkheid om voorliggende samenvatting uit te breiden tot een uitgeschreven rapportage. Neem daarvoor contact op met de auteur.

Bijlage 1: Luchtfoto plangebied

Bijlage 2: Samenvatting natuurwetgeving

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Onder de Flora- en faunawet zijn ongeveer 500 soorten in Nederland aangewezen als beschermde dier- of plantensoort. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

De Flora- en faunawet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. Zo is het verboden beschermde inheemse planten te plukken of te beschadigen en geldt voor beschermde dieren een verbod op het doden, verwonden en opzettelijk verontrusten. Ook is het verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen of te verstoren of eieren te rapen of te vernielen. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12.

Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ont-heffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Economische Zaken (EZ), of, in geval van beheer en schadebestrijding, van Gedeputeerde Staten van de provincies.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet:

1. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten zoogdieren, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
2. Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten vogels met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
3. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten amfibieën en reptielen;
4. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten vissen, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;
5. Een aantal ongewervelden (o.a. insecten, libellen en kevers) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Er zijn drie beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. Van licht naar zwaar beschermd zijn de soorten opgenomen op Tabel 1, 2 of 3. Voor vogels gelden specifieke eisen, met name tijdens het broedseizoen. Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch vrijstelling voor soorten van Tabel 1 waardoor de meeste aandacht gevraagd is voor soorten van Tabel 2/3 en voor vogels.

Wijze van toetsing en beoordeling

Gaat u een ruimtelijke ingreep uitvoeren, zijn beschermde soorten aanwezig en is er sprake van overtreding van een verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet, dan dient u een ontheffingsaanvraag in te dienen bij de RVO. Hierbij worden de volgende vragen gesteld:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast?
- Is er een bij wet genoemd belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

RVO beoordeelt of het bij wet genoemd belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en). Voor Tabel 2-soorten gelden minder zware eisen en kan een door het ministerie goedgekeurde gedragscode ook uitkomst bieden. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit en u moet kunnen aantonen dat u precies zo werkt als in de gedragscode staat. Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 krijgt u alleen ontheffing wanneer sprake is van een bij wet genoemd belang. Bij een ruimtelijke ingreep betreft het meestal één van de onderstaande vier belangen:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat u in bepaalde gevallen alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een bij wet genoemd belang uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn.

Rode lijsten

Los van de Flora- en faunawet heeft de toenmalige Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode Lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd. Voor soorten van de Rode Lijsten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op Natura 2000 gebieden in Nederland en verankert een deel van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving. Natura 2000 bestaat uit een netwerk van Europese natuurgebieden. Het vormt de basis van het Europese natuurbeleid. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn.

Nederland regelt aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van EZ. Daarnaast stelt Nederland voor al haar Natura 2000-gebieden beheerplannen op waarin de te beschermen waarden, de zogeheten instandhoudingdoelen, nader worden uitgewerkt in ruimte, tijd en omvang.

In voorgaand wettelijk kader zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend. Voor meer achtergronden en de oorspronkelijke wetsteksten.